

**ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У
КОНТЕКСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ**

Шевчук Олександр Володимирович,

*аспірант кафедри приватного та публічного права,
Київський національний університет технологій та дизайну*

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, Коваль О.М.

доцент кафедри приватного та публічного права

Інституту права та сучасних технологій

м. Київ, Україна

Впродовж війни Україна продемонструвала значний потенціал використання інноваційних технологій в оборонній сфері, а також підтвердила необхідність трансформації економіки та управлінських процесів в державі з використанням сучасних цифрових рішень.

Після років непротих випробувань, пов'язаних з воєнними діями на території України, перед країною відкриваються нові можливості для розвитку інноваційних технологій, зокрема в галузі штучного інтелекту (ШІ). З огляду на розробку власної стратегії регулювання ШІ, заявлену віце прем'єром - міністром цифрової трансформації Михайлом Федоровим, Україна має всі шанси зайняти лідируючі позиції у світовому тренді розвитку цієї перспективної галузі[1,2].

Штучний інтелект (ШІ), також відомий як AI (від англійського "Artificial Intelligence"), - це галузь науки та технології, яка займається створенням комп'ютерних систем та програм, що мають здатність виконувати завдання, які зазвичай потребують людського інтелекту. Ці завдання включають в себе розпізнавання мови, обробку природних мов, вирішення складних завдань, навчання, прийняття рішень та багато інших.

ШІ використовує різні методи та техніки, такі як машинне навчання, нейронні мережі, обробка великих даних, еволюційні алгоритми та інші, для

створення програм, які можуть адаптуватися до змінних умов та навчатися на основі даних [3].

Штучний інтелект (ШІ) може мати значний вплив на правову систему та її функціонування в різних аспектах. Нижче наведено деякі способи, які ШІ може вплинути на правову систему: 1) Автоматизація процесів: ШІ може бути використаний для автоматизації рутинних юридичних процесів, таких як підготовка документів, аналіз доказів, обробка заяв та інше. Це може покращити ефективність та швидкість роботи правових служб. 2) Пошук та аналіз інформації: ШІ може допомагати в пошуку та аналізі великих обсягів правової інформації, включаючи судові рішення, закони, прецеденти та наукові статті. Це допомагає юристам та суддям швидше знаходити необхідні дані для прийняття рішень. 3) Попередження конфліктів і обмежень: ШІ може допомагати у виявленні потенційних конфліктів та обмежень в законодавстві та допомагати приймати рішення, які допомагають уникнути юридичних проблем. 4) Експертні системи: ШІ може бути використаний для створення експертних систем, які надають юридичні поради та рекомендації на основі знань юристів і правознавців. Це може бути корисним для громадян, які шукають юридичні консультації. 5) Медіація та альтернативні методи вирішення конфліктів: ШІ може допомогти впровадженню та полегшенню медіації та інших альтернативних методів вирішення конфліктів, що може зменшити завантаженість судової системи. 6) Прогнозування результатів справ: ШІ може використовувати аналіз даних для прогнозування результатів судових справ та рішень. Це може бути корисним як для адвокатів, так і для клієнтів [4]. Проте слід зауважити, що використання в правовій системі також породжує етичні та юридичні питання, такі як захист даних, відповідальність за рішення, які приймаються ШІ, і питання недискримінації. Також важливо забезпечити, щоб ШІ діяв відповідно до законів і правил, і щоб його використання не порушувало права та свободи людини [5, 6].

Так у своїй статті Р. Кенеді зауважує, що на даному етапі використання ШІ у судових рішеннях судді надто довіряють висновкам, що надають ШІ. Це призводить до помилкових рішень та порушень закону зі сторони судової влади. Він також зазначає, що не дивлячись на ступінь розвитку цієї прогресивної технології, судді ще мають перевіряти рішення самі, з метою уникнути помилок в них, адже Штучний Інтелект ще досі “навчається” і може помилково сприймати будь яку інформацію. У подальшому він зазначає, що ШІ не має бути автономним у прийнятті судових рішень самостійно, за його рішеннями має завжди спостерігати людина, суддя.

У іншій статті М. Хамільтон розкриває недоліки ШІ у прогнозуванні злочинів. Вона зазначає, що декілька декад неназвані країни складають прогнози кримінальної активності на основі аналізу ШІ, що вбачаючи існуючі недоліки існуючої системи, не підлаштованої для такого аналізу - безпідставно порушує презумпцію невинуватості.

Зважаючи на можливу Євроінтеграцію стратегічний підхід до розвитку ШІ в Україні після війни має виходити із “A European Strategy for Artificial Intelligence”, “The AI Act” та інших успішних прикладів теоретичного обґрунтування використання ШІ у правовій системі у попередньо визначених рамках, зважаючи на існуючі прецеденти помилок та зловживань ШІ, заради уніфікації та подальшого вдосконалення законодавства у майбутньому[7,8]. Зважаючи на використані джерела маю можливість припустити що наша стратегія має спрямувати увагу на створення теоретичної бази для розвитку наступних аспектів у даній сфері: 1) Нормативне регулювання: Після війни, стабільне і прозоре регулювання стане основою для привабливості України як майданчика для розвитку ШІ. Це має включати законодавство, що забезпечує захист персональних даних, інтелектуальної власності, а також етичні норми у використанні ШІ. 2) Інвестиційний клімат: Поліпшення інвестиційного клімату через податкові пільги для ІТ-компаній та стартапів, які спеціалізуються на ШІ, зможе привернути зарубіжні інвестиції та сприяти створенню нових робочих місць. 3) Освіта та наука: Важливим чинником

стане інвестування в освіту і наукові дослідження. Це означає оновлення навчальних програм, фокус на STEM-освіту, підтримку наукових досліджень у галузі ШІ та забезпечення зв'язку між університетами, науковими інститутами та промисловістю. 4) Співпраця з міжнародними партнерами: Розширення міжнародного співробітництва допоможе обміну досвідом, технологіями та навичками. Україні слід активізувати участь у міжнародних програмах, таких як Horizon Europe, та інших проектах ЄС, спрямованих на розвиток ШІ. 5) Інфраструктура: Будівництво та модернізація необхідної ІТ-інфраструктури, включно з даними центрами та високошвидкісними інтернет-з'єднаннями, забезпечить необхідну платформу для розвитку ШІ.

На даний момент Україна має унікальний шанс використати набутий досвід і наявні ресурси для розвитку штучного інтелекту як ключового елемента своєї поствоєнної відбудови та подальшого соціально-економічного розвитку. Під керівництвом Міністерства цифрової трансформації, з урахуванням потреб ринку та залученням міжнародних партнерів, Україна може не лише відновити свій потенціал, а й стати однією з передових держав у сфері штучного інтелекту.

Список використаних джерел:

1. Лія Ільченко “Україна розпочала роботу над правовим регулюванням штучного інтелекту” від 03.08.2023. Українська правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/08/3/702856/>.

2. Повідомлення міністра цифрової трансформації України Михайла Федорова від 02.08.2023. URL: <https://t.me/zedigital/3440>.

3. B.J. Copeland “AI” від 01.11.2023. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence>.

4. Melissa Hamilton, Pamela Ugwudike “A ‘black box’ AI system has been influencing criminal justice decisions for over two decades – it’s time to open it up” від 26.07.2023. The Conversation. URL: <https://theconversation.com/a-black-box-ai-system-has-been-influencing-criminal-justice-decisions-for-over-two-421>

decades-its-time-to-open-it-up-

200594#:~:text=Justice%20systems%20around%20the%20world,predict%20the%20risk%20of%20reoffending.

5. Ronan Kennedy “AI: why installing ‘robot judges’ in courtrooms is a really bad idea” від 10.07.2023. The Conversation. URL:<https://theconversation.com/ai-why-installing-robot-judges-in-courtrooms-is-a-really-bad-idea-208718>.

6. “EU AI Act: first regulation on artificial intelligence” від 14.06.2023. European parliament news. URL:<https://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/society/20230601STO93804/eu-ai-act-first-regulation-on-artificial-intelligence>.

7. “The AI Act” від 23.04.2021. URL: <https://artificialintelligenceact.eu/the-act/>.

8. Lucilla Sioli “A European Strategy for Artificial Intelligence” від 23.04.2021. URL:<https://www.ceps.eu/wp-content/uploads/2021/04/AI-Presentation-CEPS-Webinar-L.-Sioli-23.4.21.pdf?>.